

Ikka Savisaarest. Kas ajakirjandus või inkvisitsioon?

Toomas Lepp

Kas oleks mõni nädal tagasi võinud mõni tõsiseltvõetav analüütik arvata, et kogu meie vabariigi ajakirjandusmeedia – gurd ja murud kõik kokku – nutab end lõhki Keskerakonna tuleviku pärast? Enam pole kellelgi midagi tähtsamat teha kui päästa Keskerakond Edgar Savisaare käest! Küsimus, kuidas Keskerakond võimule saaks, on muutunud südameasjaks nii Postimehele kui ka Päevalehele, nii Ekspressile kui ka Delfile. Kui ainult seda Savisaart ees ei oleks...

TOOMAS LEPP
vaba kodanik

Teisipäeva, 20. märtsi meedia-ruumis on kolm inimest kasutanud mõisteliselt ja fraseoloogiliselt identset kirjaviisi.

Kärt Anvelt Päevalehest, Keskerakonna üks sisepositsioonäär Lembit Kaljuvee ja Postimehe juhtkirjakirjutaja. Kõik kolm kordavad presidendi ja peaministri poolt välja öeldud „lõplikku tõde“: Savisaar on lindprii.

Postimees, juhtkiri 21.03.2012: „Savisaar mõistab hästi, et Stenbocki majja või Kadriorgu pole tal eales enam asja.“

ERR, uudised 21.03.2012: Lembit Kaljuvee ütles, et fraktsioonist on Savisaarel ükskõik. Ta näeb, et temal ei ole kunagi enam asja Toompeale või Stenbocki.

Eesti Päevaleht, Kärt Anvelt 21.03.2012: Sest see kas ja kui tugev on riigikogu keskfraktsioon, Savisaart suurt ei huvita, kuna ta on ammu aru

saanud, et peaministri ja presidendi kohale tal enam asja pole.

Mis asja siis?

Mõelge ja otsustage ise, kuidas on võimalik, et kolm erineva mõtte- ja kirjaviisiga inimest sõnastavad oma laused isegi grammatiliselt identselt. Eksisteerib õrn võimalus, et ajakirjanikud kirjutavad need laused kusagilt maha – see pidi toimuma siis valgusekiirusel; sel juhul oleks tegemist mõtelaiskadest epigoonajakirjanikega, ja see ei väärriks tähelepanu. Kui meie meediat tähelepanelikult jälgida, siis leiab sellist epigoonlust kuhjaga. Ühelt poolt viitab see sellele, et Eesti meedias on diskussiooni vähem kui Keskerakonnas, teiselt poolt on aga asi märksa hullem. Sõna ei teki tuulest, lause ei teki õhust.

Kui arvata, et kusagil eksisteerib mõttekoda, tagatuba, mille sõnavara alateadlikult kleepub – *lapsus linguae* kaudu on varemgi vandenõulasi paljastunud –, siis muutuvad (Savisaare-vastased) asjad selgemaks. Kaasosalised, kelle ajusid loputatakse, kasutavad identseid sõnu, lauseid, väljendeid tahtmatult. Muidugi ka ühtmoodi mõtteid. Ja see mõte on: Savisaarest tuleb lahti saada iga hinnaga.

Eesti on aga demokraatlik riik (kas ikka on?) ning Savisaare saatuse otsustavad valijad,

mitte poliitoloogid, kuigi nood seda väga tehaksid. Ilmselt on Savisaare hävitamiseks Eestisse toodud raha ka välismaalt. Ja seda sadu kordi rohkem kui teatava kiriku ehitamiseks.

Savisaare hävitamiseks on head kõik vahendid. Tallinn on halb – Toompea hea; selle tõestamiseks võetakse vastu isegi seadusi. Viimastel päevadel kõlab see nii – „... aga Tallinna tänavad on hullemad kui kunagi varem“ (Reformierakonna pressiteade, Ivi Masso Eesti Raadios jne jne). Tasuta transport on paha – AK monteerib tänavaküsitluse nii, et rahvas leiaks – tasuta sõit on ikka väga kole.

Delfi ja Kuku arvavad, et Savisaar tahab iga oma munitisipaalteoga tähelepanu poliitikal kõrvale juhtida ning teha seda Keskerakonna nimel. Piisab Savisaarel midagi öelda – ja momentaanselt on meedia vastupidisel seisukohal. See on muutunud täiesti naeruväärseks. On labane ja paistab ära ka kaugele – Euroopasse ja Ameerikasse. Isegi kui uskuda vandenõuteooriat, et Savisaare kukutamine on sisse imporditud, on selletaoline tümitamine muutmas Savisaart märtriks. Ja meie ajakirjanikke hampelmannideks.

Loe edasi lk 4-5

Sisepositsioonile – kehtesta ennast või lahku!

Kõik näevad ja tajuvad, kuidas ajakirjandus annab taas Keskerakonna vastu tõsist turmtuld. Küll oleme me süüdi õpetajate väljaastumises valitsuse vastu, küll tasuta ühistranspordi võimaldamises talle, küll sõnavabaduse piiramises ja erakonnast demokraatide väljaheitmises.

KALLE KLANDORF
viimase Eesti Ekspressi järgi: Eesti Keskerakonna Teine Mees

Mina olen olnud kõigi ülalnimetatud teemade juures, kuid tahan eelkõige selgitada süüdistusi demokraatia ahistamisest Keskerakonnas. Viimase nädala ajalehed Postimees ja Eesti Päevaleht ning Delfi portaali kubisevad propagandaekspertide, poliitoloogide ja põhulõugade targustest. Manatakse Keskerakonna lagunemist ja ennustatakse sadade lahkumist. Ma ei taha kommentaariveer-

gudel lustivatest tasulistest parteikommaritest maha jääda ning räägin samuti suu puhtaks. See ei pruugi olla küll absoluutne tõde, kuid põhineb mulle teada olevatel faktidel.

Olukord ei ole mustvalge
Pole olemas kurje inkvisitooreid, kes sisepositsioonäärile pöidlakruvisid paigaldavad. Tegemist on sulaselge võimuvõitlusega, mida üks osapool tahab hea ja kurja viimse võitlusena kujutada. Minu andmetel alustati erakonnasisesel võimupöörde ettevalmistamisega kolm suve tagasi. Ühel kaunil suvepäeval

Kalle Klandorf

helises mu telefon ja erakonnakaaslane Laanet kutsus mind lõunale. Kohtusime kenas Pärnu kohvikus, kus jutt peagi poliitikal tüüris. Parteikaaslane tegi mulle ettepaneku asuda üllasse võitlusesse kurja Savisaare vastu. Samuti uuris ta Tallinna mitme munitispaalpoliitiku meelsust, kui peaks tulema hetk valida Savisaare poolt või vastu. Lõpetasin söögi, kehtasin õlgu ning jätsin intrigaani üksi intrigeerima. Muide, selleks ajaks ei olnud mingit kirikuraha skandaali veel toimunud. See lükkab ümber Laaneti paljuräägitud jutu, nagu oleks tema meelsust Savisaare suhtes muutnud just nimelt raha küsimine vene õigeusu kiriku jaoks.

Loe edasi lk 4

Märtri hüpe tundmatusse

„Laaneti tegemiste või ütlemiste taga nähakse sageli tema poliitikasse tooja Ain Seppiku kõrvu. Asjaolu, et mõlemast mehest tegi poliitiku Edgar Savisaar, enam ei loe. Nende ambitsioonid kasvasid ühel hetkel nende sünnitanu pakutud võimalustest oluliselt suuremaks. On inimesi, kes usuvad Seppiku suust viimasel pooleteisel aastal pidevalt tulnud kiidulaulu kaitsepolitsei heast tööst. Teised näevad selle jutu taga kulisidetagust niiditõmbamist ja kokkumängu, mille lõppesmärk on Savisaarest vabaneda ja ise parteijuhiks saada.“

Selles valguses ei saa ju hukka mõista Savisaare soovi saada lahti meestest, kes talle erakonnas auku kaevavad.“

Risto Berendson,
Postimees 24. märts 2012

Ärge pekske sõnumitoojat!

„See sõimu- ja laimualune „diktaator“ ja „siga“, hr. Edgar Savisaar, on Eestimaale „sünnitanud“ suure hulga andekaid ja säravaid poliitikuid, keda on jagunud nii liidrite kui lihtliikmetena kõikidesse Eestimaa erakonnadesse. Kui see ei ole kõige ehtsam demokraatia ilming ja kui see mees ei ole vaba Eesti demokraatia alustala, siis nimetatagu tema kõrvale ükski teine tema vääriline.“

Ent elu on näidanud, et tõelised sead, reeturid ja diktaatorid on saanud sageli nendest, kes reetur Juudaste kombel oma isikliku kasu, ambitsioonide ja võimuihaga on tõusnud tema vastu. Ju ta siis on olnud liiga pehmekäeline ja demokraatlik juht. See mees väärriks austust enam kui ükski teine surnud või elav poliitik kogu Eesti riigi ajalooos.

NB! Ärge nüüd pekske sõnumitoojat, sest mina ei ole kesik ega hr. Savisaare tallalakuja. Küll aga on seda olnud pea eranditult kõik need, kes kunagi on olnud tema usinad õpilased ja kes hiljem on tõusnud tema vastu.

Lugupidamisega
Joel Fr. Steinfeldt

Juhtkiri

Jääminek

KADRI SIMSON
Keskerakonna Riigikogu
fraktsiooni esimees

Viimaste valimiste järgne aasta on toonud Eesti poliitikasse muutustetuuli. Samavõrra suur kui oli valimispäeval parempoolsete valitsuserakondade edu Keskerakonna ja sotside ees, on tänaseks nende mahajäämus toetusreitingutes. Märtsis 2012 soovivad kodanikud teistsugust valitsust, kui seda on Andrus Ansipi kaksikliit.

Paraku on tänase valitsuse lipukirjaks ülbus, ning seda jätkub veel mõneks ajaks, sest vaatamata rahva ootustele on erakorraliste valimiste korraldamine meie põhiseaduses väga keeruliseks tehtud. Vahest ainsa võimaliku teena saab selleni viia valitsuse soov igal juhul aidata Kreekat. Seda juhul, kui ka Riigikohus kinnitab õiguskantsleri viidet, et Kreeka abipaketis osalemine on Eesti põhiseaduse vastane, sest meil puuduvad õigused panustatud raha osas edasisi otsuseid mõjutada.

Siis on valitsus valiku ees. Ta võib panna põhiseaduse muutmise rahvahääletusele ja teha tõsist selgitustööd, miks on vaja trotsida meie endi sise-riiklike raskusi ning raha võõrsile saata. Aga kui selgitustöö ei kanna vilja ja rahvahääletus läbi kukub, toimuvad erakorralised valimised.

Üks suuremaid vigu viimase aasta jooksul ongi see, et Eesti inimeste jaoks kestab ja jääb ilmselt veel mõneks ajaks kestma karm majanduskriisi-poliitika. Poliitika, kus makse tõstetakse ja sissetulekuid külmatakse. Samas on suurte luksusprojektide jaoks võimalik raha leida üleöö, ning peaministri retoorika keerutab kui läbikäitunud plaat sellest, kuidas kogu Euroopa meie rahandust kadestab.

Soovimatus omaenda kodanikega arvestada ei saagi viia millegi muuni kui streikideni. Toompeal on meelt avaldamas käinud õpetajad palganõudmisega, üliõpilased kõrgharidusreformi vastu protestides, ametiühingud Töötukassa raha äravõtmise ja töölepinguseaduse muutmise küsimustes, korteriühistud hinnatõusule viiva maksupoliitika vastu ning internetikogukond ACTA vastu olles.

KESKMÕTE: Olukord, kus Eesti on kiireima hinnatõusuga riik Euroopas, tuleneb sellest, et meil ei ole euroopalikku maksusüsteemi.

Sellises olukorras on opositsiooni kohustus teha inimeste mure kuuldavaks ka Toompea lossi paksude müüride vahel ehk parlamendisaaalis. See on vahest ka meie kõige nähtavam töö, sest ministritele esitatud arupärimiste arutelud kannab igal esmaspäeval üle Tallinna TV ning kolmapäeviti edastab ETV otse Riigikogu infotundi.

Mida telepilt otse ei näita, on parlamendisaaali töö seaduseelnõude kallal. Kui Keskerakond otsustas kõigi vahenditega pidurdada Kreeka abipaketis osalemist, siis rikuti avalikkuse eest varjul mitut reeglit. Nimelt kutsuti väikikiirelt kokku Riigikogu erakorralised istungid, kuigi Riigikogu kodukord näeb ette kolmepäevalist etteteatamist. Valitsus surus läbi ka paketi, mille puhul ei antudki selget vastust, et kui lõhkilaenanud riik oma võlgu maksta ei suuda, kui suur kohustus siis meile kui käendajatele langeb. Valmisolek ohvreid kanda on valitsusel olemas. Rahandusminister teatas, et musta stsenaariumi korral tuleb käiku panna reservid ja laenu võtta. Samas kogusime neid reserve Eesti enda raskete aegade jaoks. Ja need on kestnud juba pikalt.

Keskerakonna seadusealgatused ongi suuresti keskendunud kõige valemamate murekohtade lahendamisele. Meie suur vaidlus valitsusega käib loomulikult maksusüsteemi üle, mis tänases olukorras paneb suurema koorma lastele, eakatele ja madalapalgalistele. Olukord, kus Eesti on kiireima hinnatõusuga riik Euroopas, tuleneb sellest, et meil ei ole euroopalikku maksusüsteemi.

Kodukulude ja toiduainete hinnatõusud löövad kõiki, eriti valusalt aga lastega peresid. Seetõttu on sümbolne, et esimene Keskerakonna poolt peale valimisi algatatud seni 22 seaduseelnõust käsitles õpilastele koolitoidu tagamise laiendamist. Ükskord saavad kõik õpilased tervislikku koolilõunat niikuini, isegi kui selle jaoks tuleb enne valitsus välja vahetada.

NÄDALA NUPUD

IRL-i minister Parts kahvli IRL-i liikme Tsätko jt korruptantidega

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium alustas Maanteeameti peadirektori Tamur Tsätko ning ministeeriumi mitme juhtiva spetsialisti suhtes teenustusliku järelevalve menetlust, mis käsitleb nende ametnike välislähetusi Rootsi 12.–16. veebruarini 2012 ja Šveitsi linna Genfi 10.–17. märtsini 2012. Järelevalve peab välja selgitama, kas lähetused olid otstarbekad ja seaduslikud.

Tsätko kuulub 2002. aastast Isamaa ja Res Publica Liitu ning minister Juhan Parts peab auditit läbi viies arvestama sellega, et peab erakonnakaaslaste ja tema juhitud ametnikud töölt vallandama ilma kompensatsioonideta, mitte lihtsalt niisama nende lahkumisavaldust rahuldama.

Meeldetuletuseks olgu öeldud, et juba hilissügisel 2010 sattus Maanteeameti juht Tamur Tsätko avalikkuse tähelepanu alla, kui sai Riigiprokuratuurilt kahtlustuse teedeehituse han-

keid puudutavas kriminaalasjas, kuid mõni aeg hiljem lubas sõber Parts ta tööle tagasi ja suuremat skandaali ei sündinud. Pealegi oli meedia samal ajal hõivatud palju suuremaks puhutud nn kirikuraha-skandaaliga, mille eesmärk oli paar kuud enne valimisi halvendada Keskerakonna positsiooni ja lüüa ta tulevases valitsusest juba ette välja. Järelikult mingi pisikesel valitsuspartei liikme Tsätkoga polnud ajakirjandusel toona aega tõsisemalt tegelda. Korruptiivne süsteem aga toimis vankumatult edasi, ja ühel päeval pididki korruptandid langema – juhtub ka meediahooldust nautivate valitsuspartei kaitsva tiiva all! Istub ju praegu kohtu all ka Reformierakonna suur suller Anders Tsahkna, olles süüdistatud mõjuvõimuga kauplemises ja riigile miljonite kroonide ulatuses kahju tekitamises.

Keskerakondlased küsivad Langilt, miks Seeder televaatajaid mürgitab

ETV "Pealtnägijas" süüdistas ajakirjanik Mihkel Kärmas põllumajandusminister Helir-Valdor Seederit (IRL) valemtamises. Kui see tööle vastab, peaks Seeder kas tagasi astuma või süüdistajad laimu eest kohtusse andma, mida aga Seeder pole teinud. Seetõttu saat-

sid Riigikogu Keskerakonna fraktsiooni liikmed arupärimise kultuuriminister Rein Langile, kelle haldusalasse kuulub televisioon. Kultuuriminister peab selgitama, kas on valitsuses peale põllumajandusministri veel „mõtlejaid“, kes süüdistavad "Pealtnägija" tegijaid televaatajate mürgitamisest.

Seeder

Lang

Jutt käib televaatajaid šokeerinud saatelõigust, mis puudutas Aardla poldrit Tartumaal, kuhu on sisse sumatud miljonid kroone eurotoetusi, kuid tööd on endiselt tegemata. Arupärijad meenutavad, et põllumajandusminister Seeder on Riigikogu kõnepuldis süüdistanud "Pealtnägija" saadet vaatajate mürgitamisest ja lubanud seda sorti saated pigem keelustada.

Keskerakondlased tahavad nüüd Langilt teada, kuidas tema teise valitsusliikme arvamus kommenteerib ja kas selliseid "mõtlejaid" leidub valitsuses teisiigi.

Tuus-Laul: uus töölepinguseadus murrab lubadusi

Riigikogu sotsiaalkomisjoni liige Marika Tuus-Laul rõhutas 20. märtsil töölepinguseaduse muutmise arutelu eel, et selle seadusemuudatusega rikutakse varem antud lubadusi ning seepärast teeb Keskerakonna fraktsioon ettepaneku esimene lugemine katkestada.

„Eriti murelikuks teeb mind olukord, et töösuhteid käsitlevaid eelnõusid ei menetleta enam sotsiaalkomisjonis,“ nentis Tuus-Laul. „Selle asemel kasutatakse teisi komisjone, kus on lihtne eelnõu toimalt läbi suruda.“

Tuus-Lauli sõnul lepiti varem kokku, et ka omal soovil

töölt lahkunute hüvitise suuruseks jääb 40% töötaja keskmisest palgast. „Mitmed ministrid on seda lubanud ja lubadust edasi lükanud, nüüd aga murtakse lubadust. See hüvitis on ju garantiiks selle vastu, kui tööandja püüab mõjutada töötajat omal soovil töölt lahkuma.“

„Me mõistame hukka valitsuse sõnamurdmise ning töötajatele lubatud hüvitiste kärpimise. Seepärast tegidki keskerakondlased ettepaneku eelnõu esimene lugemine katkestada,“ ütles Tuus-Laul. Koalitsioon seda ettepanekut loomulikult ei toetanud ja eelnõu saadeti teisele lugemisele.

HIIBUSE NÄDAL

POMERANTSI VEENVAD ARGUMENDID OPOSITSIOONILE

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 274 573

Toimetuse käsikirja ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

Tallinlased ütlesid tasuta ühistranspordile JAA

25. märtsil Tallinna linnavalitsuse pressikonverentsil teatati, et 75,5 protsenti tallinlastest toetab tasuta ühistransporti. Küsitluses osales 68 059 tallinlast.

Tallinna linnaape Edgar Savisaar tänas kõiki küsitluses osalejaid. „See näitab, et küsimus oli Tallinna rahva jaoks aktuaalne ning et tallinlased on valmis teistmoodi mõtlema. Tallinn on innovaatiline linn. Selle sammuga ka esimene pealinn, kus tahetakse niisugust asja sellises mastaabis ellu viia,“ ütles Savisaar.

Savisaar märkis, et tegemist oli kuuenda küsitlusega ja seekordne oli osavõtul kõige ulatuslikum. „Kui räägitakse, et Tallinnas on ca 100 000 ühistransporti igapäevaselt kasutatavat inimest, siis võib öelda, et 2/3 nendest on tasuta sõidu poolt,“ märkis Savisaar.

Linnaape sõnul oli küsitlus igati legitiimne ja linnavalitsus võtab rahva tahte loomulikult tähtsaks. Savisaar märkis, et küsitlus osutus neli korda odavamaks kui üleriigiline teavituskampaania „Euro hind ei tõsta“. „Kui meile on ette heidetud, et rahvaküsitluste tegemine on kallid, siis valitsus Euroopa stabiilsusfondiga liitudes ei suhelnud inimestega ja vaadake, kui kalliks see meile maksma läks.“

Tutvustades järgmisi samme, märkis Savisaar, et juunis korraldatakse Eesti roheliste liikumiste ja organisatsioonide kokkutulek „Linnaõhk teeb vabaks, linnaõhk läheb puhtamaks“.

Juulis on kavas ühendada kaks ühistranspordifirmat – TAK ja TTTK, mis peaks suurendama ühistranspordi efektiivsust ning

vähendama juhtimiskulusid. Septembris viiakse linnavalikogusse otsuse eelnõu tasuta ühistranspordile üleminekust, sellega kaasnevad kõik vajalikud seletuskirjad, kalkulatsioonid, eelarved ja võimalikud tähtajad.

Oktoobris on kavas korraldada tasuta ühistransporti kasutavate linnade esindajate ülemaailmne kokkutulek ja novembris algavad teiste Eesti omavalitsustega läbirääkimised osalemiseks tasuta ühistranspordi süsteemis.

„Tuleva aasta jaanuaris minnakse Tallinnas üle tasuta ühistranspordile, selleks on meil nüüd täielik mandaat olemas,“ ütles Savisaar lõpetuseks.

Kesknädal tunnustab Tallinna linnavalitsuse kava minna 2013. aastal üle tasuta ühistranspordile. Endine Tallinna linnaape Harjo Aasmäe kinnitas 23. märtsil Postimehes ilmunud artiklis, et pileti-rahva osatähtsus ühistranspordi rahastamises on jäänud üha väiksemaks nii meil kui ka mujal. Kui piletitulu kättesaamiseks kulub sama palju raha, kui raha kogutakse, siis pole sellisel pileti süsteemil enam mõtet.

Seepärast eksivad Aasmäe sõnul kõik need, kes kujutavad ette, et me pole piisavalt rikkad tasuta ühistranspordi jaoks. „Pigem ei suuda me varsti tasuta ühistranspordiga kaasnevat kasutuid vesivõrseid kinni maksta,“ arvas ta.

Raepress, Kesknädal

ÕUKONNAMEEDIA TEGUTSES KOORDINEERITULT: Tasuta ühistranspordi vastasele meeleavaldusele, mida juhtis IRL-i volikogulane Tarmo Kruusimäe (Kojamees), kogunesid 22. märtsil vaid mõned meeleavaldajad. Seevastu meedia oli esindatud täies koosseisus. Ju siis oli omanikelt saadud ülesanne toimuvat kajastada suursündmusena.

TOETAVAD: Kesknõored parkisid linnavalikogule ette liinibussi, mille akendele kleebiti tasuta ühistranspordi ideed toetavad hüüdlauseid. Fotod: INDREK VEISERIK

VASTAVAD: Keskerakonna noortekogu esimees Jaanus Riibe (esiplaanil) ja koolidirektor Märt Sults vastavad telekanalite küsimustele.

Eesti ja Nauru – ühesugused lüpsilehmad

21. märtsil sõlmisid Eesti suursaadik ÜRO juures Margus Kolga (endine Kaitseministeeriumi ametnik, kes sai tuntuks ametiseisundi kuritarvitamise, võltsimise ja riigisaladuse avalikustamisega) ning Nauru suursaadik ÜRO juures Marlene Moses Eesti ja Nauru vahelised diplomaatilised suhted.

Suhete sõlmimisele järgnenud vestluses kõnelesid suursaadikud Kolga ja Moses juunis Rio de Janeiros toimuvast ÜRO säästva arengu konverentsist Rio+20 ning ÜRO Julgeolekunõukogu reformist. Nauru Vabariik asub Vaikses ookeanis. Riigis elab natuke üle 10 000 inimese. 25. veebruaril 2009 avaldas Kesknädal kirjanik Aarne Rubeni artikli „Kas Eesti läheb Jaapani või Nauru rada?“, kus autor kirjeldas Nauru näite põhjal kujukalt, mis Eestil lähitulevikus ees ootab. Mitu Rubeni kolme aasta tagust ennustust ongi juba osaliselt täitumas.

„Maailma väikseimas saareriigis Naurus (21,3 km²) leidub palju Eestiga võrreldavat. Kummaski leidub massiliselt fosforiiti, vaesel Naurul on omavalitsusi peaaegu niisama palju kui Eestil ning ka noorte inimeste suremus on selles Mikroneesia riigikeses peaaegu sama suur,“ kirjutab

Ruben. Ta töö välja, et Naurul läks täide postkolonialistliku riigi õudusunenägu. Austraalia ettevõtted ammandasid selle fosforiidivarud ja lasid rahadega jalga, olles andnud riigikese looduskeskkonnale arvestamisväärse põntsu. (See on ju täpselt sama, mida suurriikide firmad praegu valmistavad ette lähitulevikus Eesti fosforiidivarudega - I.V.)

„Kes vähegi saab, Naurust ka lahkub. Nukrad saatustlikud sündmused juhtusid riigis, kus 96% rahvast on kirjaoskajad, kus kõik juhid läbi aegade on olnud kõrgelt haritud ja kus samuti tihti räägiti „teadmisepõhisest majandusest“ nagu meil,“ jätkas Ruben. Kas ei tule tuttav ette?

Ruben märkis, et Naurul ja Eestil on veel üks huvitav ühisomadus. „Teatavasti toodavad Eestis välisfirmad meie odava tööjõu pealt kasumit, kasumimaksu aga maksavad oma emamaa raharingluses, sest Eesti

EESTI TULEVIK AASTAKS 2020? Mullune Reformierakonna valimiskampaania-laulu esitaja Laura Põldvere küsib oma uues hitis „2020“: mis meist saab? Kesknädal teab vastust: praeguse valitsuse poliitika jätkudes saab Eestist rahvast tühjaks jooksnud ja välisfirmade poolt maavaradest tühjaks tõmmatud jäänukriik, samasugune kui Nauru pärast fosforiidivarude amendumist (pildil).

seadused on ettevõtte tulumaksu välistanud. Nauru seevastu reklaamib ennast maksuvaba paradisisina: registreerid oma firma Mikroneesia saarekesel ja võid maksuküsimise koha pealt mureta olla,“ kirjutas Ruben. Kesknädal kahetseb, et suur osa eestlastest on jäänud uskuma õukonnameedia ning Reformierakonna ja IRL-i poliitike loodud klantspilti. Avage silmad ja vaadake – Eestit on juba tabamas Nauru saatust!

Välispoliitika on oma olemuselt väga julm ja väiksemad riigid imetakse suuremate poolt varem või hiljem ressursidest tühjaks, kui noode ei suuda end kaitseda. Kui kohaliku rahva eesotsas on juhid, kes rahvuslikke huve eirates on pigem suurfirmade palgalehel nagu aastaid oli Mart Laar, tabaki Naurut, Eestit jt sellelaadseid riike „õnnetute lüpsilehmade“ saatust.

Indrek Veiserik

Mida ütleb Riigikogu Keskfraktsioon sotsiaalharta kohta?

Riigikogus oli äsja esimesel lugemisel parandatud ja täiendatud Euroopa sotsiaalharta ratifitseerimise seaduse muutmise seadus 177 SE II-1, kus järjekordselt jäetakse ratifitseerimata Eesti rahvale kõige olulisemad sätted. Põhjendusega, et nende täitmine pole võimalik. Küll aga ratifitseeritakse säte, millega hakatakse andma sotsiaalabi ja sotsiaalseid garantiid välismaalastele.

FEJA RÄIM
Keskerakonna liige

Samuti lihtsustatakse eelnõuga elamislubade saamise korda. On ilmne, et Eesti valmistub vastu võtma rahvastikupraaki tugevama sisekorraga riikidest. Selle seadusemuudatusega võtab Eesti riik omale täiendavaid rahalisi kohustusi.

Samas ei viidata rahaallikatele, millest selliseid aktsioone rahastada hakatakse. Tundub, et see hakkaks toimuma sotsiaalfondi rahadest, Eesti kõige alarahastatuma ja kõige haavatavama elanikkonnakihi – invaliidide, pensionäride ja laste – arvelt. Olukorras, kus valitsusel ja Riigikogul puudub soov võimaldada oma invaliididele, vanuritele ja lastele elamisväärseid tingimusi, hakatakse nende inimeste kulul veel finantseerima välismaalasi. Lisaks on Eestis niigi probleeme kuritegevusega. Eesti on ka inimkaubandusega tegelevate riikide esireas, olles nii sihtkohaks ja allikaks kui ka transiitmaaks. Eesti riigist on saanud inimelude hävitajate käendaja, mida tema valitsus nimetab edukaks riigiks Euroopa Liidus. Kus on 270-eurone pension, 290-eurone alampalk, 19-eurone lastetoetus ja palju muud „ilusat“. Kas Riigikogu Keskerakonna fraktsioon ei pea vajalikuks ratifitseerida Eesti rahvale märksa olulisemaid konventsioonisätteid ja tõesti kiidab ülalnimetatud seadusemuudatuse heaks?

Terane mõte

TOOMAS VAREK, endine Riigikogu spiiker:
„Eks see üks komejant ole, kõik näitavad oma palet. Igal erakonnal on tänavu jamasid olnud ja minu arvates on kogu poliitika komejandiks muutunud ning aur läheb tsirkusele, mitte aga töö tegemisele.“

Vastus 17.03 Virumaa Teataja küsimusele, mida arvavad Lääne-Viru keskera-kondlased Laaneti ja Vakra jõudmisest erakonna aukohtu ette.

Terane mõte

„Kui vaadata näiteks, milliseid sõnavõtte tuleb IRL-i valijaskonna ja juhtiguuride poolt, siis minu arust on need väga mitteeuroopalikud. Me tahtsime eurooplaseks olemise illusiooni ja sellepärast tahtsime Euroopa Liitu.“

Professor REIN RAUD leidis Klassikaraadio saates „Räägivad“ 23. märtsil, et kõik kolm Eesti viimase aastakümne suurt turvalisushendust – Euroopa Liit, NATO ja eurotsoon – pakuvad turvalisuse asemel vaid selle illusiooni.

Algus esilehel

Siseopositsioonile – kehtesta ennast või lahku!

Pärast seda juhtumit polnud vandenõust pikka aega midagi kuulda. Alles vahetult pärast viimaseid kohalikke valimisi võtsid erakonnavälised jõud ette massiivse rünnaku Keskerakonna linnavolikogu saadikute vastu. Noori volikogulasi püüti rahaga ära osta ning mahitada neid vastu võtma otsuseid, mis poleks olnud kasulikud ei Tallinnale ega Keskerakonnale.

Usun, et päris puhtad polnud selles mängus ka erakonna siseopositsioonärid, kellest osa leidis pärast Riigikogu vali-

jutas Kärt Anvelt, et ilmselt teavad vähesed, kui tohutu pingutusega on Kadri Simson fraktsiooni möödunud kevadest peale koos hoidnud. Ilmselt ei tea Anvelt seda, et samad inimesed, keda žurnalistid peavad demokraatideks ja siseopositsiooniks, valmis-tasid ka Keskraktsioonis ette võimupööret, soovides fraktsiooni esimehe asendada. Vaevalt et Simson lojaalse erakondlasena seda fakti avalikult kinnitab. Tema mahavõtmine oli plaanitud eelmiseks kolmapäevaks, kuid see jäi asjaolude muutumise tõttu ära.

tamist ja sõnumisaladuse rikkumisele kihutamist. Kui tahate öelda, et Keskerakonna siseopositsioon võib nendest lugudest oma käed puhtaks pesta, siis olete küll naiivsed.

Ajakirjandus kasutab neid mõnuga ära

Nagu Keskerakonna aseesimees Kadri Simson „Aktuaalises Kaameras“ tabavalt ütles, siis on mõistetamatu, kui mõnede Riigikogu liikmete suurem osa meediatabumustest tulevad laskudest omaenda erakonna pihta. Usun, et nende edevus, mistõttu nad on valmis

KAS ÜHINE MEESKOND? Klandorf kirjutab, et Kalle Laanet (paremal) oli lihtne noor politseinik Saaremaalt, kes tänu Ain Seppiku (vasakul) soosingule tõusis esmalt Saaremaa prefektiks, siis Tallinna prefektiks, siis siseministriks – seda kõike tänu Keskerakonnale. Kärt Anvelt sai ajakirjanikuna Keskerakonna siseelust üksipulki kirjutades palju tööd.

mi tee Tallinna volikokku. Mitmelt poolt oli kuulda, et nad valmistasid Tallinnas ette võimupööret. Mingil põhjusel jäi see plaan siiski esialgu soiku. Võimalik, et plaaniti esmalt haarata võim Keskerakonna kongressil ja hiljem, koos liitlastega, Tallinnas. Võit erakonna kongressil oleks Tallinna võimupöörde legitimeerinud.

Pärast kirikuskandaali puhkemist

Kirikuskandaali ajal detsembris 2010 soovitasid Keskerakonna mõjukad opositsioonärid häälekalt Savisaarel tagasi astuda. Neid ei olnud palju, aga nad olid kärarikkad. Kohtusin nendega 2010. aasta lõpus korduvalt ja uurisin, mida peaks Savisaar siis nende arust edasi tegema. Opositsioonärid nõudsid tema poliitikast lahkumist ning soovitasid Savisaarel minna näiteks kõrgkooli tudengeid harima, lubades seda premeeria erakonna auesimehe tiitliga. Kui skandaalist õhk välja jooksis ja isegi meie poliitilised oponendid enam seda meelde ei tuletanud, hõõgus erakonnas tuli vaikselt edasi. Aeg-ajalt kostis mõningatest piirkondadest summutatud häält, kus pandi ette Savisaare väljavahetamist. Juhtimine pidi saama noorte meeste kätte, kes saaksid teiste mestis erakondadega võimupiruka ligi. Riigikogu valimistel sai Keskerakond, vaatamata massilistele rünnakutele, parlamendis 26 mandaati. Ükski asjaosaline ei suutnud kellegi mõjuagediks olemist, raha küsimist või saamist veenvalt tõestada. Enamik valijad jäi meiega. 21. märtsi Eesti Päevalehes kir-

hoolimata sellest hääletas Simson erakonna juhatuse fraktsiooni kooshoidmise poolt ja Kalle Laaneti väljaviskamise vastu. Simson on tark poliitik ja Savisaare hea õpilane.

Siseopositsioonärid võivad olla ka kriminaalalgatajad

21. märtsi Eesti Päevalehes nimetab vanemtoimetaja Kärt Anvelt oma poliitilises analüüsis inimesi, keda ta peab siseopositsiooniks. Tal on suuresti õigus. Mõned neist on tuntud, teised aga poliitilisel maastikul üsna tundmatud. Kui võtta kasutusele Kalle Laaneti zooloogiline terminoloogia, on neil siiski üks asi ühine – toiduahel. Enamik nendest inimestest on Keskerakonna toiduahelas ja ainult üks neist on praegu ahelast välja visatud. Kui keegi ei saa mu määratlusest aru, toon lihtsa näite. Kalle Laanet oli lihtne noor politseinik Saaremaalt, kes tänu Keskerakonna ühe juhtfiguuri Ain Seppiku soosingule tõusis esmalt Saaremaa prefektiks, siis Tallinna prefektiks ja hiljem siseministriks. Seda kõike tänu Keskerakonnale. Samuti tema mentor, Seppik ise, kelle karjäär edenes tänu Keskerakonnale. Keskerakonna sisemiseks lõhestamiseks valmistati ette ka hulgaliselt kahtlasi kriminaalmenetlusi. Näiteks juba õiguskaitseorganitele fiaskoga lõppenud Mart Viisitamme kohtuprotsess või pauguga alanud, aga peagi vaikselt hääbuv Põhja-Tallinna linnaosa vanema Karin Tammemägi kriminaalasi. Kahtlane kohtuperspektiiv on ka Priit Toobali ja Lauri Laasi juhtumil, kus neile pannakse süüks eraviisilisele jälitustegevusele kihu-

n-õ puusalt tulistades kommentaare jagama, on ka ajakirjandusele meeltemööda, kes neid mõnuga ära kasutab. Kärt Anvelt muretseb mainitud analüüsis, et ajupotentsiaal on erakonnast välja visatud või viskamisel. Vaid ühele oeltskonnale ajupotentsiaali omistamine on ehk ülekohtune, kuid küll leitakse Keskerakonna ligi 13 000 liikme hulgast uued mõttehiiglased. Anveldi rahustuseks võib öelda, et Keskerakond tuli ka viimasest pereheitmisest välja tugevamana ning sai hoopis parlamendikohti juurde. Võimalusi on tänapäeval ju palju. Lahkujad võivad minna teise parteisse, moodustada uue erakonna, liituda IRL-i „kampsunit“ loodavaga või asuda tööle hoopis rahvamajandusse. Iseküsimus, kui iseseisvad on need mehed ja naised oma tegevuses. Mina väidan, et enamik Savisaare-vastaseid aktsioone on algatatud mitmesuguste jõudude poolt väljastpoolt erakonda ja meie mehi või naisi on kasutatud pigem kui ettureid ühes tumedas mängus. See võiks olla minu järgmise jutu teema, sest rääkida on mul veel ju palju. Üks endine kuningriiklane, kellega ma olen asju arutanud, rääkis mulle Vana-Rooma aegadest, kus opositsioon ja nende ideed kas legaliseeriti või likvideeriti. Teistele erakonnakaaslastele, kes pole veel otsustanud lahkuda või seda eikavatsegi, soovinkülma pead ja pikka närvi ning suhtuda viimase aja sündmustesse rahulikult. Sest see on suures osas kõigest meediakära.

Kalle Klandorf

Lugu ilmus ka 24. märtsi Delfis

Eesti väärrib p

Rahvusringhäälingu (ERR) arengukava aastateks 2013–2016 pidi saama nõukogu liikmetelt 27. veebruariks elektroonilise kinnituse. Põhjaliku aruteluta ning kiirustades tehtav otsus peaks panema muretsema igahühe, kes vähegi huvitub sellest, et Eestis oleks tasakaalustatud ja kvaliteetne avalik-õiguslik meedia.

PRIIT TOOBAL
Eesti Rahvusringhäälingu nõukogu liige

Pärast tutvumist liikmetele esitatud kavadokumentidega ning konsulteerimist mitme meediaspetsialistiga olin sunnitud arengukava kinnitamise vastu hääletama. Miks?

Raha betooni!

Kui siiani pole lõplikku kindlust, mis saab Kunstiakadeemia ja Eesti Rahva Muuseumi ehitusest, siis Rahvusringhäälingu (ERR) arengukava autorite arvestades on üsna selge, et nende kõrvale tekib veel kolmaski ehitus, ERR-i uus hoone. Loomulikult on meedia hoidmiseks kõrgel tasemel vajalikud nii nüüdisaegne tehnika kui ka töökeskkond, kuid miks arvatakse, et moodne teletehnika on sama suur ja kohmakas nagu 30 aastat tagasi ja et töötajate arvu märgatavast vähenemisest hoolimata on vaja ruumi ilmtingimata juurde?

Ma ei arva, et uue maja ehitamine on mõistlik ja otstarbekas investeering. Pigem tuleks üle vaadata palgapoliitika – kõigi ringhäälingutöötajate palka kärbiti majanduskriisi ajal 10% võrra, lubadusega esimesel võimalusel endine tase taas-

tada. Kahjuks pole seda tehtud. Nii võib ERR, raha valesse kohta paigutades, hakata oma töötajaid kaotama. Kui majandusel läheb paremini ning kasvavad erakanalite reklaamitulud, siis tekib oht, et riigimeedia ei ole palgatasemelt konkurentsivõimeline. Arengukava koostajad oleks pidanud veidi kaugemale ette vaatama ning tegema selle n-õ „kahesuunalisena“: variant A, kus tuuakse välja tegevusplaan juhul, kui uus hoone ehitatakse; variant B, kui uut hoonet ei ehitata. Välja peaks pakkuma ka ideid, kuidas uue maja ehitamata jätmise korral vana-des ruumides siiski hakkama saada, kus on suurimad murekohad jne. Muidugi on lihtne teha plaane, milles võib arvestada suure rahastusega ning avalikkuse igakülgse toetusega. Palju keerulisem on see aga siis, kui raha saamine on ebaselge ning maja ehitus võib hoopiski vastumeelsust põhjustada. Ühtlasi tuleb tähele panna, et uus maja ei pruugi vastumeelsust tekitada mitte vaid töötajates, kelle palgatõus taaskord edasi lükkub, vaid lisaks ka auditooriumis, kes ei pruugi rahastamisotsust riigi viimaste ebaõnnestumiste valguses mõista ega heaks kiita.

Berliini või Soome?

Probleemsena või pigem tõsise aruteluteemana näen kava avada ERR-i järgmine korrespondendipunkt Berliinis. Kahtlemata on Saksamaa meie oluline partner, kuid sellise sammu otstarbekus praegu jääb pisut mõistetamatuks. Kui tahetakse kitsal ajal eksten-siivselt laiendada, siis võiks järgmine korrespondendipunkt olla üle lahe, Soomes. Tõsi, hetkel toimub koostöö Tallinna Televisiooni ja Helsingi Linnatelevisiooni vahel, kuid see on linnamastaapides meediakanalite koostöö. Kindlasti tuleks kasuks meediaalane koostöö ka riikide tasandil.

Riigikogu väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson, endine ERR-i korrespondent Moskvast, on osutanud, et tema peab õigeks korrespondendipunkti rajamist Aasiasse. Miks mitte? Tulevikus, kui raha on rohkem, võikski pilgu pöörata maailma üha mõjukamaks muutuvamale piirkonnale. Samamoodi toovad muu maailma meie lähemale hankeprogrammid. Üsna loogiline oleks siin eelistada lähinaabreid. Arengukavas on mainitud küll Venemaad, kuid mitte ülejäänud Balti mere äärseid riike. Kindlasti tasub mõelda nii Põhjamaade kui ka Läti, Leedu ja Poola katmisele.

Jälle see tasakaalustatus!

Tunnen muret ka selle pärast, et ERR-i uus arengukava kes-

Ikka Savisaarest.

Algus esilehel

Üliarmsad Laanet ja Vakra, Seppikust rääkimata

Oleme jõudnud situatsiooni, kus Savisaarel on absoluutne võim meie kõigi üle. Piisab tema jaatused, kui juba on eilaine veerenud üle kodumaa; piisab tema ei'ist ja juba on jaa-tuse-armee ütlejad sõna saanud kõikides väljaannetes.

Edgar Savisaare kuulutas lindpriiks president Toomas Hendrik Ilves 2010. aasta lõpu intervjuus Peeter Kaldrele, kui ta mõistis hukka Keskerakonna esimehe väidetava erakonnale raha küsimise. Kapo raport, mis seda tõestama pidi, jättis aga vastamata põhiküsimusele: kes raha küsis, milleks küsis ja kas üldse küsis? Veenvalt juhtis sellele tähelepanu Kapo endine ohvitser, kes raportist põhimõttelisi puudusi leidis.

Vaid üks mees Eestis, keda Savisaare semuks pidada ei saa, on küsinud: „Sõbrad, kas me peame ikka seda Keskerakonna siseasja ikka nii- ja naapalju arutama?“ See mees oli Priit Hõbemägi. Aga see oli üleelisel nädalal.

Ilmselt on Savisaare hävitamiseks Eestisse toodud raha ka välismaalt. Ja seda sadu kordi rohkem kui teatava kiriku ehitamiseks.

See kõik on juba olnud. See Savisaare vastu ei aita. Kas mäletate Viisitamme asja? Kuigi prokuratuuri süüdistused olid silmatorkavalt kõhnukesed, jätkus meie ajakirjandushuntidel energiat Viisitamm enne kohtuotsust maata-peksta. Piisas Viisitammel vaid poole sõnagagi Savisaart kritiseerida, kui oligi kangelane sündinud. Kui aga Viisitamm õigeks mõisteti, ei saanud sellest eriti keegi teada.

Sama on juhtunud Panovi, Efendijevi, Kaevatsi ja paljude teistega. Ajakirjanduslik võim on olnud ühepoolne ja armutu. Keskerakonna juhatuse koostöök oli nii meie vabariigi kui ka maailma sündmus number üks! Kanal2 tegi isegi Keskerakonna uksevälvel oteüle-kande, mille kogenud Ingrid Erpambach-Hõbemägi siiski serapoletult ja uudislikult läbi viis. Uudistesade peabki operatiivne olema. Mis aga kõige olulisem – Ingrid esitas küsimusi ka Edgar Savisaarele. Veidi hilinenult tegi sedasama Delfi.

aremat rahvusringhäälingut

kendub küllaltki palju „unistamisele“ ja kõikvõimalikele plaanidele. Samas on unustatud, kuidas juba olemasolevaid ja pikaajalisi probleeme lõpuks lahendada.

Väga murelikuks teeb ETV vaatajate osakaalu märgatav langus. Eriti hull oli lugu möödunud suvel, mil vaatajatehulk langes nii madalale (juunis 10,6%, juulis 11,5%, augustis 12,2%), et teised meedia-kanalid hakkasid sel teemal rääkima ja võimalike põhjuste ning lahenduste üle arutlema. Nii nõrk tulemus riigiringhäälingu poolt mõjutab meedia

tarbimist laiemalt, andes Vene telekanalite mõjule võimaluse tõusta. Kahju saab kogu seni läbi viidud lõimumispoliitika – kui vene emakeelega inimesed hakkavad üha rohkem jälgima vaid Venemaa kanaleid, siis väheneb side Eestiga. Ringhäälinguseadus paneb avalik-õiguslikule ringhäälingule kohustuse edendada eesti rahvuskultuuri ja tugevdada Eesti riiklust. Kui aga vaatajate arv üha väheneb, täidetakse neid ülesandeid poolikult.

ERR-i uus arengukava osutab sellele, et tele- ja raadiopro-

grammid eristuvad selgelt eratelevisiooni ja kommertsraadio programmidest. See väide ei vasta aga tõele. Meedius OÜ viis kolme kuu vältel – 2010. aasta oktoobris ja detsembris ning 2011. aasta jaanuaris – läbi meedia tasakaalustatuse uuringu, milles võrreldi Tallinna ja Tartu linnavalitsuse ning valitsuse kajastusi meedias. Uuringust tuli korrelatsioonimaatrikseid kasutades muu hulgas välja, et ETV sisu ei erine millegipoolest teiste väljaannete sisust. Eri kanalite väljundite kattuvus oli hämmastavalt suur. Ei pea pai-

ka arengukava väited, nt „ETVI esitab kõrgendatud nõuded ajakirjanduslike saadete sisule“. Need „kõrgendatud nõuded“ ei väljendu praegu küll kuidagi vaatamisaja osakaalus ega ka sisu võrdluses teiste väljaannete sisuga. Uuest arengukavast on võimalik leida korduvaid väiteid, et ERR on sotsiaal-kultuuriliselt mõjukaim meediaorganisatsioon Eestis. Samas on paraku jäetud selgitamata, mida sõnade „sotsiaalne“ ja „kultuuriline“ all täpselt silmas peetakse.

Samuti on raske tõsiselt võtta väidet, et ERR kuulub Eesti mõjukamate meediaorganisatsioonide hulka. Juba mainitud Meedius OÜ uuring vaatles ka eri meediakanalite „hääleosa“ kogu meediapildis ehk seda, kui suure osani võimalikust koguauditooriumist jõuavad vastava ajakirjandusväljaande sõnumid. Selgus, et Tallinna linnavalitsusega seotud meediasõnumite reaalne auditoorium oli 2011. aasta jaanuaris ligikaudu 160 tuhat inimest. Poole sellest auditooriumist hõlmasid võrguväljaanded, eeskätt Delfi ja Postimees Online, neile järgnesid paberväljaanded. Telekanalitele jäi vaid marginaalne osa – ETV-le kuulus 4%. ERR-i uudisteportaal veebis sai aga vaid 0,3% suuruse hääleosa.

Kuidas edasi?

ERR-i tegevuse vähegi mõeldavad tulemused tekitavad muret. See paneb uue muinas-

jutulise arengukava sisukuse suure küsimärgi alla. Pärast uue arengukava analüüsimist ning meediaspetsialistidega konsulteerimist leian, et ringhäälingunõukogu peaks pikaajaliste eesmärkide arutamise asemel keskendumas hetkeolukorrale. Kaasata tuleks meediaõppejõude ning kogenud spetsialistide jõudmaks olukorran, kus ERR on tõepoolest sotsiaalselt ja kultuuriliselt mõjukaim meediaorganisatsioon Eestis.

Küsimus polegi niivõrd raha lisamises või uute hoonete ehitamises, vaid pigem just ühises strateegilises mõttetões, täitmaks ringhäälinguseaduses seatud eesmärgid. Loomulikult tuleb mõista, et äärmiselt keeruline on leida õige tee tasakaalustatud meedia ning populaarsemaks muutmise vahel.

Organisatsioon tuleb juhtida suunda, kus panustatakse senisest enam töötajate hindamisele ning kvaliteetse, huvipakkuva programmi tootmisele.

Tasakaalu-uuringud, rahulolu-uuringud, konsultatsioonid spetsialistidega, avalik debatt – seda kõike on vaja, et ERR oleks Eesti meediasüsteemis põhiline standardite seadja. Praegusel kujul seda rolli kahjuks kanda ei suudeta.

Priit Toobal kirjutab samal teemal ka 19. märtsi Äripäevas.

Kas ajakirjandus või inkvisitsioon?

Ma mäletan praeguse Ringhäälingunõukogu juhi Hagi Šeini rohelist raamatut, kus on kenasti kirjas avalik-õigusliku televisiooni ülesanded ja kohustused. Hagi, anna palun seda oma AK ajakirjanikele ometi lugeda!

Aktuaalsel Kaamerale pole au ega südame-tunnistust

Täiesti vastuvõtmatu on aga see, et meie teleuudiste au ja südame-tunnistus „Aktuaalne Kaamera“ ei ole suutnud Savisaarel sõnagi eestriisse saada, kuigi temavastase kihutustööga tegeldakse iga päev. Ma mäletan praeguse Ringhäälingunõukogu juhi Hagi Šeini rohelist raamatut, kus on kenasti kirjas avalik-õigusliku televisiooni üles-

anded ja kohustused. Hagi, anna palun seda oma AK ajakirjanikele ometi lugeda! Keskerakonna ja Savisaare kirstukaane löi kinni aga musta-pori-meis Mihkel Raud. Ogar, debiilik, stalinlik, hullumeelne – need olid väljendid, mis kõlasid TV3 eestris iseloomustamiseks Edgar Savisaart kui erakonnajuhti. Laanet aga oli õilishing. Raud ei küsinud kordagi, mille eest Kalle Laanet demokraatliku hääletuse (9:5) tulemusena ikkagi erakonnast välja visati. (Seda ei ole, muuseas, teinud mitte keegi.)

Kuid Laanet, rääkimata Sepikust, kuulub nende hulka, kes koalitsiooniparteide mees-tega koos lõunatamas käis/käib.

Ei jõua mina ära imestada, kui head suppi ikkagi need kokad keedavad, sest meeles on veel Tarmo Männi ülejooksmine Rahvaliidust Reformierakonda. Ei saa ju inimest ka süüdistada, sest parteivahetamine pärast valijatel mandaadi saamist on tegelikult südame-tunnistuse värk – on ju! –, kuhu meil asja pole.

Istugu siis ülejooksik Riigikogu aknapoolses, keskmises või põrandaaluses reas! Huvitav, kas näiteks Barack Obamale meeldiks, kui tema lähimad parteikaaslased käivad (salaja) suppi söömas vabariiklaste peakokaga?

Pole imestada, kui Keskerakonna järgmised reitingud Reformierakonda ületavad, sest meedia on selleks kogu oma jõu andnud. Edgar Savisaarel tuleb igatahes tänada Mihkel Rauda, sest olla teotatud Rootsi kapitali erakanal on ikkagi suur au. Võitlus käib võimu pärast. Seesama mõttekoda, kes hävitas Rahvaliidu, on hävitanud Keskerakonda. On külvamas

Edgar Savisaarel tuleb igatahes tänada Mihkel Rauda, sest olla teotatud Rootsi kapitali erakanal on ikkagi suur au.

segadust ka IRL-i seas. Kellegi suur soov ja nägemus on, et Eestisse jääks tulevikus vaid kaks parteid.

Keskerakonda hävitada ilma Savisaart purustamata on aga võimatu. Poliititehnoloogid kasutavad selleks Laanetit, Vakrat jt. Hämmastav on see, et Savisaare kukutajate peamine argument on – Savisaar on autoritaarne. Kõik opositsionärid olla nõus samas Keskerakonna poliitilise platvormiga. (Tuletage meelde autoritaarsusevabu Rohelisi kui erakonda! Kus nad nüüd on?) Mida siis tegelikult tahetakse? Mis viib rähnipoja puu otsa?

Võim on see, mille nimel võideldakse

Ühelt poolt on see nagu loodusliku protsessi üks ja edasi-viiv osa. Nii nagu loomapiopopulatsioon juhti seiravad sajad jäärased silmapaarid, oodates oma hetke, nõnda ka erakondade noored liikmed tahaksid haarata tüüri ja teha tegusid. See on osaliselt loomulik protsess. Seda aga loomariigis. Meie oleme inimesed – kui oleme... Kui loomariigis tee-

vad oma lõpliku otsuse aeg ja instinktid, siis erakonnariigis tihti intriigid ja valed. Marju Lauristin ütles mulle ühes intervjuus Edgar Savisaart iseloomustades, et Savisaar ärkab siis, kui situatsioon on keeruline, vaat et lausa revolutsiooniline, ning siis on Savisaar tugev.

Oma tugevust näitas Savisaar ka viimasel Keskerakonna juhatuses koosolekul. Meie ajakirjanduse arvates tuleb aga parteijuhatus hääletes 9:5 näha vajadust Savisaarel taanduda, aga riigikogulaste hääletest 55:46 tuleb välja lugeda koalitsiooni õigust valitseda.

On kahetsusväärne, kui laseme käsumõtteid importida ning ajakirjandusel neid võimendada. Ja kui mõne mõttekoja/kanali arvates ei ole diskussiooni vaja ning kuulatakse vaid üht poolt, siis Eesti-maa huvides see ei ole. See tee viib paratamatult inkvisitsioonini.

Toomas Lepp

Artikkel oli esmalt adresseeritud Delfile. Lepp kirjutab samal teemal lühendatult ka 26. märtsil ajalehes Pealinn

Ivan Makarovi sõnaline terrorism

Ringhäälingunõukogu liige Priit Toobal saatis Rahvusringhäälingu meediaeetika nõunikule Tarmu Tammerkile kirja, kus palus hinnangu 14. märtsil Vikerraadios kõlanud ajakirjanik Ivan Makarovi kommentaarile, mille pealkirjaks „Tallinna ühistranspordi seisak oli munitsipalterrorism“.

„Kas Teie hinnangul on ikka tegemist adekvaatse ja tasakaaluse kommentaariga? Minus tekitas see õudu ja hirmu. See oli viha külvav ja pahatahtlik. Milline on Teie seisukoht?“ kirjutab Priit Toobal. Tammerk saatis Toobalile vastuse, kus selgitas kõigepealt tasakaalustatuse mõistet: „Tegemist oli ajakirjaniku kommentaariga, kus on eeldatav subjektiivsete seisukohtade esitamine.“

Kommentaari ei saa olla tasakaalus. Tasakaalustatus peab olema tagatud uudislikus materjalis.“

„Ajakirjanik Ivan Makarov võttis kriitilise seisukoha Tallinna ühistranspordi streigi suhtes, samuti mitmete Tallinna linnavalitsuse sammude suhtes (näiteks linnalehe *Stolitsa* mõeldud politiseerimine). Ajakirjanikul on õigus esitada neis küsimustes oma seisukohti.“ kirjutab Tammerk. Meediaeetika nõunik tunnistas, et „oma arvamust esitades kasutas autor ohtralt teravaid väljendeid, et edastada oma negatiivset hoiakut nii Tallinna linnavalitsuse kui streigikorraldajate aadressil“.

Kommentaari tonaalsuse kohta aga ütles Tammerk, et see oli „liigselt emotsionaalne ja võib seetõttu tekitada vaenuõhutavat meeleolu. Kommentaar on subjektiivne žanr, aga päevakajalistele teemadele hinnangu andmisel on otstarbekas hoiduda üleliigselt emotsioonist ja nii-öelda laia pintsliga paksude värvide kasutamisest“.

Oma kirja Toobalile lõpetab Tammerk arutelu selle üle, et „ERR-i ajakirjaniku Ivan Makarovi igapäevasele kommentaarile Vikerraadios sisalduvad sage li kriitikat just ühe konkreetse partei – Keskerakonna – aadressil. Nagu ma eespool kirjutasin, on ajakirjanikul õigus esitada reaalsetel faktidel põhinevaid subjektiivseid vaateid.“ „Kui aga raadioprogrammis esineb teatava regulaarsega kriitika ühe erakonna aadressil, on vaja programmis teerivina mõelda sellele, kuidas tagada poliitiliselt mitmekesisemat sisu,“ väitis Rahvusringhäälingu meedianõunik.

Tammerk lubas Toobali kirja järgendatud ettepaneku edastada ka Vikerraadio peatoimetajale. Peatoimetajana töötab Riina Rõõmus.

Kesknädal on varemgi korduvalt saanud signaale ja rahulolematuid sõnumeid Ivan Makarovi tagedate kommentaaride kohta, ning mõnigi krõbedam helistaja-kirjutaja on meest süüdistanud vene kultuuri väärtuste reetmises ning rahvusvahelise vaenu õhutamises!“ **Kn**

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Legaalset riigivargusest

Riigivarguseks on olemas täiesti legaalne tee – kui kantida kohalike omavalitsuste (KOV) raha MTÜ-desse (sealhulgas OVL-id ehk omavalitsusliidud ja igasugused piirkondlikud või/ja sihtotstarbelised ühendused).

Peale seda, kui tollane Jõgeva maavanem Aivar Kokk, Saare vallavanem Jüri Morozov ning üks Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) tegelinski käisid korraga Šanghais maailmanäitusel “Jõgevamaale allhankepinguid sõlmimas”, alustasin ulatuslikku võitlust kõrgete ametkondadega. Regionaalminister algul ei vastanud, kuid kui olin pikemat aega kommentaariumides torkinud, siis vastas, et “OVL-ide tegevust kontrollivad OVL-id ise”.

Riigikontroll ütles: „Pole meie rida!“ Õiguskantsler vastas: „Kõik on seaduslik.“ (Vastus saabus viimasel kohustuslikul vastamispäeval ning selle mõistmine vajab juriidilist eriharidust.)

Riigikogu spiiikrile Ene Ergmale tuletasin viie kuu möödudes meelde, et ka tema peab seadustele alluma ja mulle vastama. Nõunik Anneli Entson saatiski vastuseks minu enese kirja ümberjutustuse. Palusin sisulist vastust, mida ootan asjatult juba mitu aastat.

Presidendi kantslele teatas äsja, et president seadusloomega ei tegelevat ning KOV-ide ühisorganisatsioonid vastavat Euroopa Omavalitsusharta nõuetele. Uurimisorganisatsioon pole mõtet pöörduda, sest kõik on ju formaaljuriidiliselt korras.

Poliitikutele on erakirjadele vastanud vaid Lotman, kuid regionaalministri kaugemale ta ei läinud.

Riigivarguses on kõik erakonnad ülimalt solidaarsed. Riigikogu liikmed ei julge neid küsimusi torkida, sest, langedes valimisnimekirjas, maanduvad nad ise KOV-idesse.

Saare vallal pole kalandusega midagi ühist, kuid vald kuulub vähemalt ühte Peipsi kalurite liitu, kus vallavanem Riigi Teataja andmetel ka palgal. Siit siis ka bussitäre “kalurite” nn “õppesõit” Kreekasse – kalapüüki õppima. Ajalehe “Saarte Hääl” andmetel kavatakse Saaremaa “maa metanool” sõita lähiajal Hispaaniasse kalapüüki õppima.

Seejuures püütakse kõikjal üle Eesti Vabariigi suurendada OVL-ide mõjuvõimu ja rolli. Tulemuseks oleks täielik anarhia, kus valdade rahad kantakse MTÜ-desse ning siis seal laiaaks lüüakse.

Endine Jõgeva maavanem Kokk pääses Riigikogusse ning napilt välja jäänud Jüri Morozov on paljude ametite kõrval ka SDE volikogu aseesimees [asejuhataja]; kuna volikogu esimees [juhataja – Ivori Padar] baseerub Brüsselis, siis sisuliselt ongi Morozov volikogu eesotsas.

Väikesed vargad võllas, suured tõllas. Mida teha?

Mart Arold, jõgevamaalane

Reformierakonnal uus taktika

Iga väiksemgi Keskerakonna- või Savisaare-vastane avaldus tõestatakse „õukonnameedias“ otsekohe esiküljele stiilis „kõik maailma juhtivad ajalehed tsiteerivad Kalle Laaneti ja Ain Seppiku ütlusi Keskerakonna siseintriigide kohta“.

„Idarahaskandaali“ ajal tunnistas Ansip, et mõned juhtivad keskerakondlased käivad temale kurtmas elatõelust Keskerakonnas. Küllap need olidki Laanet ja Seppik, kes taipasid, et nende karjäär opositsiooniparteis on perspektiivitu. Tavaline karjerism maskeeriti õilsa rahulolematusega Keski juhtimise üle. Laanetile lubatigi sooja kohta Euroopa Liidu struktuurides, aga enne pidi ta ära tegema musta töö Keskerakonna ühtsuse lõhkumisel.

Kui varem maksti ülejooksikutele, siis nüüd on võetud kursk ka „partisanide“ toetamisele, kes on nõus jääma „vaenlase“ tagalasse õnnestustööde tegema või koguni erakonda üle võtma.

Laanet ja Seppik said „Kahekõne“-kangelasteks. Jüri Ratas kui mõõdukas tegelane aga seati „Kolmeraudses“ idiootliku küsimuse ette: „Kas te olete idioodid, et mõttetust Keskerakonnast jalga ei lase?!“

Tallinna tänavad aga on kehvast seisusest eelkõige puuduliku rahastamise tõttu aktsiisimaksust. Liiklus on pealinnas tihedam kui riigimaanteedel, kuid siinsete tänavate korrastamiseks aga antakse raha kui kohalike teede jaoks. Kui Tallinna linnavalitsuses saaks võimule Reform, tehtaks vastavad seadused kohe ümber.

V. Kütt, Tallinn

Mida arvata lipuohvrast?

Praegune poliitiline olukord Eestis ning eraldi Keskerakonnas meenutab kangesti malepartiid, milles osalevad väga erineva väärtusega malendid alates etturitest kui kõige nõrgematest (mis aga malelaua viimasele reale jõudes võivad muutuda lipuks) ning lõpetades kõige väärtuslikumajategevamamaleldiga, milleks on kahtlemata lipp. Jälgides viimase aja sündmusi poliitikamaastikul, olen hää-

mingus ja mul on täiesti arusaamatu mõne mu erakonna-kaaslase praegune käitumine. Olen arvamusel, et nad on malemängus üsna võhikud ning on teinud väga vale ja eksliku otsuse, kuidas võita malepartii. On tehtud sügavalt väärtuslikult ja avantüristlikult arvestus, et lipu (Edgar Savisaar) ohverdamisega ongi võimalik võita malepartii. Võin kinnitada, et maleajalugu ei tunne ühtegi suurmeistrite vahelist male-

partiid, kus lipu ohverdamisega oleks saavutatud võitu. Olen kindel, et lipuohver lõpeks krahhiga ning tooks kaasa kiire ja kuulsusetu kaotuse nii malepartii kui ka poliitilises võitluses. Kahjuks on Keskerakonna ridades vigureid, kes seda ei adu ning kes loodavad lipu ohverdamisega ise lipuks või koguni kuningaks saada. Arvestage, kallid erakonna-kaaslased, et mõne end väga

tähtsaks pidava malendi kõrval on veel teisi erinevaid malendeid ja ka palju ettureid, kelledest või milledest võib sageli sõltuda kokkuvõttes kogu malepartii tulemus ning kes lõpuks otsustavadki, milliseks kujuneb kogu selle malemängu saatus.

Üks Kohila etturitest, Raplamaa (Kirjutaja nimi toimetusel teada.)

Oravate valitsus erru!

„Raha ei kasva puu otsas ja seda ei tooda rongiga Venemaalt!“ pööras reformierakondlane Tõnis Kõiv 10. märtsi Õhtulehes, põhjendamaks, miks õpetajate palka ei saa tõsta.

Selleks, et riigi rahalisi vajadusi katta, on vaja likvideerida meil seni kehtiv nõukogulik maksusüsteem. Kui tahame olla euroopalik riik ja vaesusest vabaneda, tuleb kärpida rikkurite kasumeid ja kehtestada astmeline tulumaks, nagu see kehtib maailma heaolu-riikides.

Teiseks, tarvis lõpetada välisfirmade ja pankade kasumi tulumaksuvaba väljavedu. Sellisele arutusele tehtagu otsustavalt lõpp! Riigi majanduse laostamise ja väliskapitalile maha parseldamise tagajärjel on kunagisest eesrindliku tootmisega ENSV-st saanud Euroopa Liidu üks vaesemaid riike. Rahvas streigib ja nõuab Ansipi tagasiastumist, aga see härra väidab, et mingit valitsusremonti ei ole tulemas.

Reformarite võimu edasiseks kindlustamiseks plaanib valitsus anda valimisõiguse verinoortele, kellel veel pole oma poliitilist taipu. Niisuguste toel ja e-valimiste najal loodetakse tagada seniste valitsejate püsijäämine.

Eesti Vabariigi majanduse laostamisele lõpu tegemiseks on vaja välja kuulutada erakorralised Riigikogu valimised. Põhiseaduse järgi kuulub see õigus Vabariigi Presidendi kompetentsi. Kahjuks on president Ilves otsuste langetamisel seni olnud valitsusest sõltuv, ning seega on ilmne utoopilisus lootda praeguse valitsuse tagandamisele presidendi algatusel.

Elmar Hollmann
Kärdla, Hiiumaa

Postinduslik mõtisklus

Mida küll arvata AS-ist Eesti Post, kui 21. märtsil Kohilas tembeldataud kiri, millel äärmiselt korrektne ja täielik aadress, jõudis aadressaadini Tallinnas 23. märtsil, olles vahepeal veel saanud 22. märtsil peale kalendertempli Põlvast?

Kirjasaaja

„Halastav“ sadism meie ümber

Eesti meedia on olemuslikult sadistlik. Tihti avaldatakse inimesi hirmutavaid artikleid, eriti tehakse seda pensionäride kohta. Hiljuti ilmus „Terviselehes“ roheliste liidri Marek Strandbergi artikkel, kus väideti, et pensionide maksimine on oma aja ära elanud ning õige oleks laduda vanade ja väetite ülalpidamine laste õlule. Meie madalalpalgalistele oleks see ränk koorem.

Selliste hirmutamislugudega püüavad valitsevad tegeliskid ja nende sabarakud vanainimesi hirmutada, et nood ei julgeks häältkki teha.

Mitte kõigil vanainimestel ei õnnestu siitilmast valutult ja piinadeta pääseda. Kui meie tipphaiglad tõesti teevad päris head tööd inimeste eluea pikendamiseks, siis sageli nullivad selle ära taastushaiglad, kus patsientidel tekivad lamatised koos kõikvõimalike koledate tagajärgedega.

Tein Tallinnas üht üle 60-aastast inimest, kes talvel kukkus ja murdis reieluu. Pärast operatsiooni saadeti mees järelevalvele, kus tal nakk läks lamatisel tagajärel kahest kohast mädanema. Ühele kohale tehti operatsioon, millest paranemisel loodeti opereerida ka teist, kuid see jäigi ära – tekkis veremürgitus ja inimene suri. (Samaladsetest koledatest juhtumest on saanud lugeda küll ja veel.)

Kui ei suudeta ära hoida inimeste kannatusi, oleks inimlik, kui vaevlema määratu saaks soovi korral valutult lahkuda. Selline võimalus on olemas Hollandis, Belgias ja Luksemburgis ning mõnedel andmetel ka Shveitsis. Kõik need on Eestiga võrreldes jõukad maad, kus ravimisvõimalused on kahtlemata paremad kui meil.

Järelikult püütakse nendes riikides tõsiselt vähendada inimkannatusi. Eestis igatahes on koerad-kassid paremas seisus kui inimesed, sest loomade kannatuste eest tehakse ikka keegi vastutavaks. Meie meedia aga eriti ei taha rääkida kannatustest, mida inimesed peavad taluma enne surma. Arvatavasti mõtlevad juhtivad tegelased, et inimeste kannatustest kirjutamine ja rääkimine heidab varju Eesti mainele, mida püütakse rahvale sisendada pooltõdede ja isegi vale abil. Seetõttu on eutanaasia (halastussurm) meie valitsustruu meedia jaoks tabuteema, kuigi oleks väga huvitav teada, kuidas see toimib teistes maades. Need kirjutised peaksid olema ausad, mitte aga mahategevad, mida meie praegustes oludes paraku võib oodata.

K. Raedla
pensionär Põlvamaalt

KAUNIST KEVADET!

Adolf Käis toob Tallinna Marina Vlady

Eesti Vabariik on kinkinud meile tõesti ühe täiesti ainulaadse võimaluse – me võime luua selle vabariigi sees oma isikliku minivabariigi. Kui see õnnestub, pole me mitte üksnes viie parima riigi seas, vaid oleme absoluutsed võitjad, sest tegemist on meie isikliku vabariigiga, meie isikliku saatuse ja saavutusega.

*** Prantsuse staari Marina Vlady külalissetendus Tallinnas neljapäeval, 19. aprillil**

*** Adolf Käisi kultuurivabariik ART COMPANY 20-aastane**

REET KUDU

Niisuguseid absoluutseid võitjaid, kes suutsid murranguaja katsumused auga läbi teha ning vormida uutes tingimustes midagi täiesti isiklikku ja suurt, pole just palju. Enamasti seostatakse edu äri ja miljonitega. Või kindla riikliku toetusega, mis kahjuks puudus Adolf Käisil, kes alustas vene kultuuri vahendamise 20 aastat tagasi, väga keerulisel ajal, kui Venemaast ja vene kultuurieraldumine oli Eestis märksa olulisem kui heade kultuurisidemete säilitamine. Käisi vastne firma ei toonud 20 aastat tagasi veel Eestisse kultuuritippe kogu maailmast, vaid oma vene sõpru, kes küll kuulusid ka sageli kultuuritippu, aga mitte sellesse, millega saanuks riiklike toetuste kaudu isiklikku karjääri edendada. Käisi perefirmas oli kõik vastupidi. Alles isiklik karjäär aitas lõpuks leida ka väärilisi toetajaid ja partnereid, nüüd juba tõesti maailmakuulsaid kollektiive, mitte ainult sõpru.

Käisi kultuurivabariik Käis lõi niisii iseenda ja oma perekonna kaitseks isikliku kultuurivabariigi, kus pole miljoneid rahatähti, küll aga miljoneid kultuuri-ideid. Tänavu tähistab Käisi loodud ART COMPANY oma 20. aastapäeva, ja seda tehakse suurejoonelise festivaliga „Kultuuri kultus“, mis kestab kogu aasta ja lõpeb 16. detsembril Nokia Kontserdimajas *show*-kontserdiga „Jõuluõhtu üllatus“, mille esinejad jäävad publikule tõesti täielikuks saladuseks... Kuni lavale astumiseni! Midagi sellist võib endale lubada ainult Adolf Käis, et ta kuulutab meie ühes mahukamas kontserdimajas välja üllatuse, kuhu teda usaldav publik

tormab sama vaimustunult, nagu minnakse presidendi vastuvõtule, kuigi kogu kava on *terra incognita*. Aga eks Käis olegi oma isiklikus kultuurivabariigis nii president kui ka peaminister, nii kultuuri- kui ka haridusminister. Ainult rahandusministri koht on jäetud abikaasale Tamara Käisile, kelle raamatupidamisest parem ülevaade. Festivali tutvustaval pressikonverentsil väitis Käis, et tegemist pole mitte ainult kultuuri, vaid ka perekonna kultusega, sest tema firma on edukas ainult tänu kogu pere ühistele pingutustele ja laste kultuurihuvile, mida arendatud

IKKA VEEL STAAR: Tallinnas etendatav Marina Vlady monoetendus – Jean-Luc Tardieu lavastatud „Vladimir ehk Katkestatud lend“ on prantsuse filmitähe ja vene legendaarse näitleja Vladimir Võssotski armastuslugu.

maast-madalast. Seepärast on ka festivaliprogrammi viimasel leheküljel mitte mõni rahvusvaheline staar, vaid hoopiski vaimukas beebifoto, mis tutvustab Käiside pere üht lapselast. Perekeskne on festival ka seepärast, et Adolf on samavõrd rahvalgustuslik, kui oli tema kauge sugulane, nimekas eesti pedagoog Johannes Käis (1885–1950), kelle kooliuuenduslik tegevus oli küll Eestis tuntud enne sõda, aga kes kahjuks pandi 1940-ndate teisel poolel põlu alla, sest liiga vabad rahvahariduslikud ja -valgustuslikud vaated ei sobinud kokku nõukogudeaegse karmi tege- likkusega.

Ega Käisi vene kultuuri tutvustav tegevus praeguse karmi tegelikkusega ka eriti kokku sobi, aga erinevalt Stalini ajast võib riikliku vabariigi sees praegu siiski vormida oma vabariigi. Kuidas see täpselt käib ja missugust kultuuri Käis vahendab, seda võib publik jälgida kogu aasta vältel.

„Kultuuri kultus“

Kultuuri kultuse avas juba veebruaris viiulivirtuoos Mihhail Kazinik, kes jäi putši ajal tööle Rootsi, sest 1991. aasta augustis põletati Krasnodaris tema teose „Antikommunismi lühikursus“ poolmiljonit eksemplari, mispeale ta otsustas lõpuks võtta vastu ühe neist paljudest väliskohtadest, mida talle ammu pakuti. Pakkumine tuli tookord just Rootsist. Käis poleks tõesti Käis, kui festivali avamine oleks piirdunud lihtsalt järjekordse hea viuldaja tutvustamisega. Oh ei, kaugel sellest! Kazinik sobis suurepäraselt Käisi rahvalgustuslikku kultuurikultusse juhutama, sest pool kontserdist oli innukas süvamuusika propaganda, mis tõestas nii Mihhail Kaziniku erudeeritust kui ka virtuooslikku kõneandi. Saal oli puupüsti täis. Kui vanemad pärast seda panevad oma imikute kõrvale mängima

Vlady esitab prantsuse keeles, kusjuures Võssotski on justkui nähtamatuks partneriks. Näidendi aluseks on Marina Vlady enda memuaarid koostelust vene legendaarse laulja ja näitlejaga, kel oli samavõrd palju hukutavaid pahesid kui ka lummavaid andeid. Eesti-keelne tõlge on lavastusel olemas, nii et elamuse saavad mitte üksnes prantsuse keele fännid. Vanem põlvkond mäletab kindlasti veel kunagist üli- menukat prantsuse filmi „Nõid“, mida ehk Marina Vlady külaskäigu aegu samuti Tallinnas näha saab. Kuulsat prantslannat oli võimalik Tallinna esinema meel- tada ainult seepärast, et näitle- jatari huvitas juba ammu see linn, millest Võssotski kord oli talle nii vaimustatult jutusta- nud. Näitlejanna loodab üles leida ka neid inimesi, kes tema legendaarse abikaasaga nõu- kogude ajal Tallinnas kohtusid.

USA tšellist Strulev ja Eesti dirigent Mustonen

Loodan nii väga, et nakatume sel varakevadel Käisi kultuuri- ja rõõmukultusesse, sest esmakordselt esineb 12. mail Eestis maailma üks väljapaist- vamaid tšelliste Borislav Strulev (USA), kelle muusika- pidu „Haydn'ist ABBA'ni“ dirigeerib Andres Mustonen. Kevadiselt värvikas ja rõõmu- küllane on ka taaskohtumine tantsuansambliga „Berjodka“ 15. mail Nokia Kontserdi- majas. Täis meisterlikkust ja esinemislusti.

Ehk ei jäeta pärast kultuuri- pisiku saamist vahele ühtegi neist Käisi kultusüritustest, mis toimuvad kogu aasta vältel? Suurepäraseid kontserte, balleti- ja draamaetendusi ja- gub igasse kuusse. Kõik need on ainulaadsed, paljud esine- jad tulevad Eestisse esmakord- selt, näiteks romantilise kitarrim- muusika kuningas Jesse Cook (Kanada), kes esineb Nokia Kontserdimajas 25. septembril ja kelle hispaaniaalik tempe- rament on toonud talle vääri- kaid auhindu kogu maailmast.

Aga festivalil on piisavalt ka neid esinejaid, kes kohaliku publiku südamed ammu valla- tanud.

Näiteks lisaks muudele kultuurielamustele teeb Käis 23. septembril tänuummarduse ka vene balletikunstile, esi- tledes Nokia Kontserdimajas silmapaistvalt hingestatud ja kauni Maria Teatri priima- baleriini Uljana Lopatkina esi- tendust „Pavlova gala“ pal- jude vene balletitähede osavõ- tul.

Adolf Käis on tõestanud, et Eesti Vabariik on tõesti rahvus- vaheline kultuurivabariik, kui ikka asi ise ja otsustavalt ära teha, kuigivõrd lootmata riik- like struktuuride abile.

TALLINNA TV

2. aprill - 8. aprill

ESMASPÄEV, 02.04

08:55	KAVA
09:00	TÄNA*
09:20	Terve tervis*
09:50	Aleksei Turovski lood*
10:20	Meistrite linn*
10:40	Kultuurimeeter.
	Mustpeade vennaskond
11:10	Mina, eurooplane, 9*
11:25	Oma Valitsus*
11:55	Kaming suun - TTVs tulekul...*
12:15	EMV kümnes tantsus 2012*
13:45	Info TV
15:00	OTSE: Ülekanne Riigikogust
18:15	KAVA
18:20	TÄNA. Lühiuudised
18:30	Ajaga sammu*
19:00	TeTeVeke
19:20	TÄNA. Lühiuudised*
19:30	Kas tohib?*
20:00	Pealinnapilt
20:30	TÄNA. Pealinna uudised
21:00	Eesti Ajalehtede Liidu konverents
21:30	Sportisõbrad
22:00	Armastus koolera ajal
00:20	KAVA
00:25	TÄNA*
00:55	Pealinnapilt*
01:25	Sportisõbrad*
01:55	Info TV

TEISPÄEV, 03.04

08:55	KAVA
09:00	TÄNA*
09:30	Keskonnapäev*
10:00	Kas tohib?*
10:30	Pealinnapilt*
11:00	Sportisõbrad*
11:30	Arhiivivaramu*
12:00	Elu peegli*
12:30	Ülekanne Riigikogust*
13:00	Info TV
18:15	KAVA
18:20	TÄNA. Lühiuudised
18:30	Linna aed*
19:00	TeTeVeke
19:20	TÄNA. Lühiuudised*
19:30	Luubi all
20:00	Kultuurimeetri arhiivist
20:30	TÄNA. Pealinna uudised
21:00	Helsinki - Tallinn
21:30	Vaba mõtte klubi
22:30	Dokumentaalfilm. Vivat Valli!
23:25	KAVA
23:30	TÄNA*
00:00	Luubi all*
00:30	Helsinki - Tallinn*
01:00	Dokumentaalfilm*
01:55	Info TV

KOLMAPÄEV, 04.04

08:55	KAVA
09:00	TÄNA*
09:30	Luubi all*
10:00	Vaba mõtte klubi*
11:00	Helsinki - Tallinn*
11:30	Etnos*
12:00	OTSE: LV Pressikonverents
12:30	Dokumentaalfilm*
13:25	Info TV
18:15	KAVA
18:20	TÄNA. Lühiuudised
18:30	LV Pressikonverents*
19:00	TeTeVeke
19:20	TÄNA. Lühiuudised*
19:30	Meedia keskpunkt
20:00	Päevakava
20:30	TÄNA. Pealinna uudised
21:00	StadiTV
21:45	Dokumentaalfilm. Kahekõne veega
22:35	KAVA
22:40	TÄNA*
23:10	LV Pressikonverents*
23:40	Meedia keskpunkt*
00:10	Päevakava*
00:40	StadiTV*
01:25	Info TV

NELJAPÄEV, 05.04

08:55	KAVA
09:00	TÄNA*
09:30	LV Pressikonverents*
10:00	Päevakava*
10:30	Meedia keskpunkt*
11:00	StadiTV*
11:45	Kultuurimeetri arhiivist*
12:15	Eesti Ajalehtede Liidu konverents "Meedia ja kriis"*
12:45	Info TV
18:15	KAVA
18:20	TÄNA. Lühiuudised
18:30	Sportisõbrad*
19:00	TeTeVeke

19:20	TÄNA. Lühiuudised*
19:30	Pealinna Pead
20:30	TÄNA. Pealinna uudised
21:00	Inimeste lood
21:30	Vintskapist soklini
22:00	Jõulumajake
23:40	KAVA
23:45	TÄNA*
00:15	Vintskapist soklini*
00:45	Jõulumajake*
02:25	Info TV

REEDE, 06.04.2012

08:55	KAVA
09:00	TÄNA*
09:30	Pealinna Pead*
10:30	Inimeste lood*
11:00	Vintskapist soklini*
11:30	Linna aed*
12:00	Jõulumajake *
13:40	Trummifestival 2010
14:10	Info TV
18:15	KAVA
18:20	TeTeVeke
18:30	Pealinnapilt*
19:00	Nõmme Spordikeskus 75*
19:30	Tartu uudised
20:00	Kultuurimeeter
20:30	Niguliste Kirikus
20:30	Dokumentaalfilm. Hing on üks
21:00	Oma Valitsus
21:30	Maatriks
22:15	Claudio Monteverdi
	Maarja vesper
23:45	KAVA
23:50	Dokumentaalfilm. Hing on üks*
00:20	Tartu uudised*
00:50	Kultuurimeeter*
01:20	Maatriks*
02:05	Info TV

LAUPÄEV, 07.04

08:55	KAVA
09:00	Nõmme Spordikeskus 75*
09:30	TeTeVeke
09:40	Koos parima sõbraga
10:10	Kaming suun - TTVs tulekul...
10:30	Kultuurimeeter
11:00	Niguliste Kirikus*
11:00	Kas tohib?*
11:30	Tartu uudised*
12:00	Luubi all*
12:30	Vaba mõtte klubi*
13:30	Päevakava*
14:00	Claudio Monteverdi
	Maarja vesper
15:30	Info TV
18:15	KAVA
18:20	TeTeVeke
18:30	Vintskapist soklini*
19:00	Terve tervis*
19:30	Tallinn liigub
20:00	Garaazist välja*
20:30	TÄNA. Pealinna uudised
20:50	Kaming suun - TTVs tulekul...*
21:10	Tallinna päev 2006
21:50	Guitar jamboree 2011
23:20	KAVA
23:25	TÄNA*
23:45	Tallinn liigub*
00:15	Garaazist välja*
00:45	Guitar jamboree 2011*
02:15	Info TV

PÜHAPÄEV, 08.04

08:55	KAVA
09:00	TÄNA*
09:20	TeTeVeke
09:30	Aleksei Turovski lood
10:00	Garaazist välja*
10:30	Terve tervis
11:00	Linna aed
11:30	Tallinnlase tarbeks
12:00	Tallinn liigub*
12:30	Maatriks*
13:15	Guitar jamboree 2011*
14:45	Info TV
18:15	KAVA
18:20	TeTeVeke
18:30	Helsinki - Tallinn*
19:00	Kuum ja terav*
19:40	Meistrite linn*
20:00	Arhiivivaramu
20:30	TÄNA. Pealinna uudised
20:50	Euroopa tee 1/13
21:05	Alternatiiv 2/5
21:20	Suured helid
22:40	TÄNA*
23:00	Meistrite linn*
23:20	Arhiivivaramu*
23:50	Alternatiiv 2/5*
00:05	Suured helid*
01:20	Info TV

Nädala juubilar JOSEPH HAYDN 280

Papa Haydn – see heatahtlik ja austav hüüdnimi saatis Franz Joseph Haydnit pea terve ta loominguliselt ärksa elu. Juba rikkas Esterhazy õukonnas hakkasid vürstile kuulunud orkestri liikmed oma dirigenti ja väsimatut repertuaari rikastajat suure aupaklikkusega niimoodi kiitma, sest Haydn hoolitses pillimeeste eest ning kaitses nende väheseid õigusi. Papaks kutsus oma kuulsat vanemat ametivenda ka Mozarti. Kui arvestada, et Haydn oli Beethoveni õpetaja, siis on Haydni kui heliloojaga seotud suur, ehk isegi suurim osa inimkonna klassikalisest väärtmuusikast.

Oma muusikaliseks eeskujuks Haydn pidas Carl Philipp Emanuel Bachi, keda üksmeelselt hinnatakse ühena neist, kes barokkmuusikat arendasid klassitsismi suunas. Haydni enda looming tähistab üllatavalt paljusid algusi muusikas. Teda on nimetatud sümfoonia isaks, ning selleks on küllaga põhjust – Haydni geenius tõstis sümfoonia austust-väärivaks kontserditeoseks. Tänaegi kõlab maailma parimate orkestrite esituses suur osa tema 104 sümfooniast. Piisab, kui nimetada Pariisi ja Londoni sümfooniaid ning koguni pillimeeste kehakeelt kasutatavat “Lahkumissümfooniast”.

Haydnit peetakse ka keelpillikvarteti isaks; neid kirjutas ta

68. Lisaks sellele on veel kümneid klaveritriosid ja 19 kontserti eri pillidele. Ajale on vähem vastu pidanud Haydni ooperid, aga seda kuulsamad on tema missad jt vokaalsuurvormid. Kes poleks kuulnud ja nautinud tema oratooriume „Loomine“, „Aastaajad“ või „Stabat Mater“?

Pea iga päev kuuleb maailma eri paigus Haydni loodud Saksamaa riigihümni. Algselt oli see Saksa-Rooma ja hiljem Austria keisrite hümn, siis aga „Sakslaste laul“, mis aastast 1922 sai Saksamaa riigihümniks.

Haydni looming loetelu, mille pisut rohkem kui poole sajandi eest koostas tuntud Hollandi muusikateadlane Anthony van Hoboken, koosneb vähemasti tuhandest teosest, mida kataloogist leiab oopusnumbri *Hob* või *H* abil. Lisaks uutele muusikaliikidele kujunes Haydni loomingus välja uudne helikeel.

See erakordne elu sai alguse 31. märtsil 1732 Alam-Austrias Rohrau alevis. Isa Mathias Haydn oli tollassepp, ema Maria töötas kohaliku rikkuri kokana. Kumbki ei tundnud nooti, kuigi Mathias oli innukas rahvalauluharrastaja. (Muide, F. J. Haydni loomingulisse pärandisse kuulub üle 400 rahvalaulutöötlust.) Tulevase helilooja lapsepõlv oli kasin ja kohati karm. Juba

kuueselt teenis ta leiba Viini Püha Stefani katedraali laulukooris; seal anti poisile ka kooliharidust. Häälemurdele järgnes pillimehetöö tantsusaalides. Mõnda aega pidas Haydn koguni kelteriametit. Aastal 1761 sai Franz Joseph Haydnist vürst Paul II Anton Esterhazy õukonna kapellmeister. Tööleping oli jõukohane vaid geeniusele – igaks kontserdiksi tuli kirjutada uus orkestriteos. Kontserte aga anti

tollal tihti, sest ülikud tahtsid lõbutseda.

Haydni peamine tööandja oli siiski vürst Pauli vend Nikolaus Joseph Esterhazy, kelle teenistuses helilooja kirjutas muusikat peaaegu 30 aastat. Kaks korda päevas pidi kapellmeister pärima vürsti käest üliku muusikalisi soovet ja vajadusel kohe töösse sukelduma. Tihti on imestatud, et Haydni käsikirjades pole üldjuhul parandusi. Seletus on

selline: geeniuse valmis heliteos peas klavikordi taga ning noodipaberile kanti puhtand. Haydni naiseks sai Maria Anna Keller, ta kunagise armastatu õde. Vaatamata sellele, et suur muusik olnud südamlilik ja heatahtlik, polnud abielu õnnelik ja lapsi nad ei saanud. Ometi oleval abieluvälisest suhtest Haydnile sünnitanud poja tollal tuntud sopran Luigia Polzelli. Kuigi nii ema kui ka ta poeg Antonio korduvalt kinnitasid Joseph Haydni isadust, ei tunnistanud helilooja ise seda kunagi, vähemasti ametlikult mitte. Antonio Polzelli sai Esterhazy õukonnaorkestri viiuldaja.

Papa Haydn oli mõnda aega noore Beethoveni juhendajaks. Nad kohtusid Bonnis 1792. aastal, mil Haydn oli tagasiteel oma triumfaalselt esimeselt Londoni-külastuselt. Hiljem Haydn konsulteeris Beethoveni Viinis klaveritehnika ja kontrapunkti alal. Paraku nende suhted jahenesid, kui Haydn soovis, et Beethoven märgiks oma teoste päisesse – tegemist on Haydni õpilasega. Loomulikult olid mõlema mehe iseloomud ja ka muusikatunnetus suuresti erinevad.

Mozart aga kuulus Haydni lähedaste sõprade hulka. Tõenäoliselt nad kohtusid aastal 1784, võimalik, et Haydni oratooriumi „Tobia tagasitulek“ ettekandel. Mozart oli temast

veerand sajandit noorem ning nautis tollal oma esimesi loomingulisi kordaminekuid. Mõnikord nad musitseerisid koos. Sõprade seltsis keelpillikvartette ette kandes esitas Haydn tavaliselt viiuli-, Mozart aga violapartiid. Noorem geenius pühendas Haydnile, keda nimetas oma parimaks sõbraks, kuus keelpillikvartetti. (Muide, tollal pühendati heliteoseid reeglina vaid ülikutele.)

Vastutasuks Haydn kiitis Mozarti isale Leopold Mozartile ta poega suurimaks heliloojaks, keda teab ja tunneb. Mozart kasutas Haydni rohket märkmetega kontrapunkti-teost „*Gradus ad Parnassum*“, mille autor Johann Joseph Fux. Tõenäoliselt viis Mozart Haydni ka vabamüürilaste suletud seltskonda. Ta ise oli innustunud aktivist, kuid Haydn kuuldavasti pärast looži vastuvõtmist vabamüürilaste seltsi enam ei kippunud.

Haydn kuulis Mozarti surmast oma teisel Londoni-visiidil. Ta lubas Constanze Mozartile, et õpetab lahkunu poega, ning pidas oma sõna.

Franz Joseph Haydni noorem vend Michael oli omal ajal tunnustatud helilooja ning neist mõlemast noorem vend Johann Evangelist Haydn kiidetud tenorilaulja.

Inimkonna üks kõrgeandelisemaid helimeistreid suri 31. mail 1809 Viinis.

Enn Eesmaa

Miks naeruvääristatakse oma riigi patrioote?

Eestlaste tegelikkus ja soov-unelm said kokku öisel laulupeol ligi 25 aasta tagasi. Lootus, tahe ja südamevärin täitsid kauaoodatud kohtumist jäägitult. Hoidsime üksteisel õrnalt ja kiindunult kätest, seisime lähestikkude ja vaatasime andunult tulevikku. Nõnda muutuvad suurel õnnehetkel üheks nii noored armunud kui ka väikeriigi rahvas. Nii sünnivad perekonnad, luuakse riigid, täituvad unistused. See kõik vaibub tasapisi, aastate möödudes, rutiinseks üksteistmõistvaks, harmooniliseks argieluks.

TOOMAS PAUR
Keskerakonna Lõuna-Eesti koordinaator

Kas armastus peab aga vastu aja halastamatule tegelikkusele, eluraskustele, katsumustele, ja vastab ikka veel lootustele, mida kunagi hinge-

värinal õhati? Önn on sageli petlik ega pruugi kõigile naerata.

Rahvas vaeslapse osas

Rahvas on oma soovist üksmeeles luua paremat tulevikku teada andnud nii Euroopa Liiduga ühinedes ja NATO-ga liitudes kui ka hoolega tööd tehes. Ometi kipuvad arusaamad heaolust, vastastikusest mõistmisest ja võimekusest hakkama saada üha enam lahkneva, ning rahulolematu, kadedus, isegi viha ja mõistmatus tänaste riigijuhtide tulevikukavade suhtes kõhedust tekitama.

Koosmeelja ühiste eesmärkide saavutamise ei ole enam esmatähtis ka Riigikogus, kus erakondlikud huvid on jätnud vaeslapse ossaraha, kestüliska

tuhkatriinuna vaid segab asjalikku rikastumist. Kuhu on kadunud meie eneste seast riigi etteotsa valitud riigikogujate ja valitsejate soov teenida oma rahvast, olles seejuures aususe, moraali ja eetika eeskujudeks? Seda ju valitudelt ja määratudelt ootame. Miks ei tahetagi leida seda sädet, seda ühisosa, seda unistavat pilku eestlaste silmis, mis meid kunagi sidus? Üha rohkem keritakse vaenukangast ja lõpmatu näib vastastikune süüdistuste laviin. Miks jõuan üha sagedamini mõtteni, et kõige selle kujunemises on süüdi parempoolsed, õhukese riigi kiitjad Reform ja IRL, kes ühte väikest rahvaosa rikkusele vedades on unustanud palju suurema ja Eesti riigi jaoks olulisema.

Ajakirjandus – parempoolse poliitika suuvooder

Miks on kandva rolli võtnud see ajakirjandus, kes on pikki aastaid parempoolse poliitika suuvooder? Avalikkuses on tehtud kõik selleks, et naeruvääristada meie rahva jaoks omade riigi patrioote, kanda endas

eestluse elueliksiiri ja – mis peamine – olla uhke, elades Eestis, oma isade maal.

Meedias näeme iga päev rääkimas neid poliitikuid, kes oma valimatu suupruugiga silma paistavad ja teisi naeruvääristavad. Alles ilmus ajalehes pealkiri, kus Juku-Kalle Raid teatas, et Riigikogus on 26 lamast, kes nokka lahti ei tee. Hiljem ta „parandas“ ennast, leides, et õigem sõna on *oinakari*. Juku-Kalle Raid saab

Uhked eestlased peavad end kultuurrahvaks, kuid poliitilisest kultuurist ollakse küll väga kaugel.

seda kõike öelda häbi tundmata, sest meedia on aastate viisi Riigikogu kummitemp-lik ja kasuahnaks nimetanud ning rahvale tahtnud selgeks teha, et parlamenti polegi vaja. Mõningad on arvanud, et riigikogulasi võiks olla 51. See on kindlasti parem kui et

Riigikogu üldse ei eksisteeriks. Pole teada, kas ajakirjanikud on Riigikogu survestamise ja alavääristamise omal algatusel on käima lükanud.

Olen nõus Heimar Lengiga, kes Tallinna TV meediasaates küsis: kes ikkagi seda kõike suunab ja kustkohast seda tehakse??? Ühiskond ei halvusta riigikogulast Juku-Kalle Raidi (IRL), sest see mees hõljub taevalaotuses õndsas olemises kellegi surve all. TV3 „Kolmeraudse“ saatejuht Mihkel Raud ilma häbenemata pörutas otsesaates Savisaart stalinistiks nimetada. Rauale kui enda meelest härrasmehele ei tule pähegi, et pole soliidne kellelegi silte külge kleepida.

Vastuhakku peetakse halvaks tooniks

Kas meie ühiskond protestib selle kõige vastu? Ei. Vastuhakku peetakse isegi halvaks tooniks. Uhked eestlased peavad end kultuurrahvaks, kuid poliitilisest kultuurist ollakse küll väga kaugel. Kindlasti on Eesti meedia selle nimel pikki aastaid kõvasti pingutatud, et inimestel on

tekinud mustvalged hoiakud ning et nad ei suuda ise aru saada, mis on vale ja mis õige. Tõsiseid poliitikuid, kes rahu-likult oma igapäevast tööd teevad ja lavale etlema ei kipu, ei peeta meedia arvates kellegi. On kummaline, et eetil- lusus, ausus ja töökus pole Eestis enam väärtused, et publikut köidavad vaid lahmimine ja naeruvääristamine.

Demokraadina kutsun kõiki Keskerakonna liikmeid toetama kongressil valitud esimeest Edgar Savisaart ja tegema kõik, mis on meie võimuses, et meie erakond ühtsena edasi liiguks.

Meil pole vaja avalikkuse ees üksteise peale näpuga näidata, vaid tuleb mõelda, kuidas üheskoos edukad olla ja oma valijatele lubatud ellu viia.

Ei taha, et demokraatiaks nimetataks seda, kus valimistel teiseks jäänud mees on äkki esimene. See on demokraatia kadu, hoidugem sellest!

Tahaksin, et poliitikud, olenemata erakondlikust kuuluvusest, oleksid valijate ees auväärsed, tasakaalukad ja hoolivad. Elame ju ühises riigis.